

Mette Frederiksens tale ved konferencen om fremtidens Danmark

Taler

Mette Frederiksen
Statsminister

Dato

24. august 2021

Sted

Fredericia

Omstændigheder

D. 24 august 2021 inviterede statsminister Mette Frederiksen og regeringen 500 mennesker til konference og gruppearbejde om, hvordan Danmark skal udvikles i fremtiden.

Hjertelig velkommen. Og tak, fordi I har ryddet kalenderen en hel dag for at diskutere fremtidens Danmark.

For halvandet års tid siden. I de mørkeste uger. Var jeg ikke sikker på, at vi i august 2021 ville kunne være sammen her i Fredericia – i et Danmark, hvor hverdagen og økonomien var så stærkt på vej tilbage.

Vi sagde, at god og konsekvent epidemihåndtering ville være det bedste for dansk økonomi. Vi vidste ikke, om vi ville få ret. Det fik vi.

Dansk økonomi er tilbage og buldrer derudaf. De fleste er i arbejde igen. Vi står langt stærkere, end vi havde turdet håbe.

Men. Og der er et men. De grundlæggende udfordringer, Danmark stod overfor inden krisen. De er her stadigvæk.

Og de fleste har desværre det til fælles, at vi har talt om dem i årtier. Forsøgt at løse dem. Uden at komme i mål.

Jeg og regeringen har masser af ideer. Også nogle gode af slagsen. Men vi har også vores begrænsninger. Blinde vinkler om man vil.

Når vi nu ikke valgte polariseringen – som folk ikke valgte splittelsen – men valgte fællesskabet som en vej gennem krisen. Hvorfor så ikke se, om vi kan blive enige om, hvilken vej vi skal gå med vores samfund de næste ti år?

Det kræver en bedre demokratisk samtale.

Der er mange ord i dansk politik. Og i det offentlige rum. Men samtale – det er næsten forvundet.

Hvornår har vi sidst hørt en politiker sådan rigtigt give en modstander ret?

Hvis ikke vi snart får gang i samtalen, gør vi os skyldige i, at vi og vores samfund bliver dummere, end vi behøver at være.

Vi har brug for at gøre hinanden klogere. Flytte os. Flytte Danmark.

”Sagen er nemlig den, at demokratiet aldrig lever i kraft af love og paragraffer. Det lever i og ved levende mennesker.”

Sådan skrev Hal Koch i 1945. Dengang skulle Danmark og verden rejse sig efter Anden Verdenskrig.

Nu skal vi videre efter den værste krise siden dengang.

Corona bekræftede styrken i vores samfundsmodel.

En oplyst og viljestærk befolkning, som passer på hinnden. Et konkurrencedygtigt erhvervsliv. En ansvarlig fagbevægelse. Dygtige myndigheder. Omstillingsparate institutioner.

Oveni det har vi en sund økonomi.

Holdbare offentlige finanser. Styr på gælden. Ledigheden har ikke bidt sig fast under krisen.

Og selvom der desværre er brancher, som stadig har det svært. Så er det generelle billede, at dansk økonomi er tilbage på niveauet før pandemien. Beskæftigelsen er rekordhøj. Eksporten vokser. Der er optimisme.

Vi kunne stoppe her. Men Danmark kan mere.

Og vejen fremad er nødt til at være: Reform. Uddannelse. Flere i arbejde.
Vækst. Innovation.

Når jeg ser tilbage, så synes jeg ærlig talt, at vi i de seneste årtier har været for
afmægtige over for de store udviklingstendenser.

På den ene side blander vi politikere os i alt. En anekdote, jeg har fortalt før: Da
jeg blev beskæftigelsesminister, ville jeg have dagpengelovgivningen med hjem at
læse. Men det ville nærmest tage tre døgn at printe den ud og to lastbiler at bringe
den ud.

På den anden side har vi nærmest givet op. Over for centralisering.
Bureaukratisering. De negative konsekvenser af globaliseringen.

Danskernes reaktion på coronakrisen var i mine øjne det første, største og mest
opmuntrende eksempel på det modsatte.

Vi kunne have ladet pandemien rasere vores land. Vi valgte det modsatte.

Når man kan det. Så kan man, hvad man vil.

* * *

Det er vores fælles positive udgangspunkt, når vi nu skal se frem.

Med konferencen i dag vil vi starte en bred debat om fremtidens Danmark.

Hvis nogen af jer forventer konkrete initiativer. Millioner af kroner til gode
formål. Så må jeg skuffe jer.

Det kommer ikke i dag.

Vi vil derimod løbende fremlægge store og sammenhængende udspil. Det første inden længe. Andre senere. De kommende års arbejde bliver at reformere Danmark skridt for skridt.

Og i den proces vil vi engagere så mange som muligt i visionen for Danmark om ti år. Jo flere, der er med til at forme vores fremtid, jo bedre bliver den.

Og vi vil bestræbe os på selv at lægge automatreaktionerne væk.

I den publikation, som vi offentliggør i dag, er der flere spørgsmål end svar.

Det er en åben invitation til jer.

* * *

Vi er afhængige af hinanden. Vi har brug for hinanden. Det har pandemien også vist os.

Derfor skal vi se socialpolitikken, uddannelserne og kulturen, arbejdsmarkedet, integrationen, skattepolitik, erhvervs politik, klimapolitik, sikkerhedspolitik, beredskabet, samfundets sammenhængskraft – det hele samlet.

Vi har opstillet ti fremskridt for Danmark de næste ti år.

De står på skærmen bag mig.

For det første **grønnere**.

FN's seneste klimarapport er dyster læsning. Klimakrisen er den største globale udfordring i vor tid.

Klimakrisen skal løses. Det kræver akut handling fra verdenssamfundet. Danmark skal presse på for ambitiøse, bindende klimaaftaler internationalt og i EU.

Vi skal videre herhjemme. Næste stop bliver en ny landbrugsaftale.

Danmark skal gå foran. Den grønne omstilling skaber nye arbejdspladser – ikke færre.

Dermed er det grønne også en vigtig byggeklod til at gøre os **rigere** – det andet fremskridt. Men kun hvis vi uddanner til de behov virksomhederne har.

Mit bedste bud er, at den største forhindring for, om vi når 70 procent, er en helt anden end den, de fleste peger på.

Vi skal nok træffe de nødvendige beslutninger. Men jeg tror, den største forhindring er, at vi kommer til at mangle de faglærte, der skal få det til at ske i virkeligheden. Hvis ikke vi har elektrikere. Så kommer der ikke vindmøller op.

Digitalisering, ny teknologi, automatisering og grøn omstilling vinder frem og ændrer jobfunktioner, forretningsmodeller og måder at drive virksomhed på.

Det stiller enormt store krav til arbejdsmarkedet.

Det er også en fremtid, der ligger godt for Danmark. Og skaber nye muligheder.

Men hvordan giver vi bedre vilkår til jer virksomheder?

Ikke mindst til de små og mellemstore virksomheder, som står for to ud af tre job i den private sektor?

Og hvordan sikrer vi, at der forskes i mere ude på virksomhederne? Og hvad med risikovillig kapital?

Det tredje fremskridt er **dygtigere**.

Danskernes rejse gennem uddannelsessystemet er en kæmpe succeshistorie.

Men når jeg skal dvæle ved problemerne. Som jeg har sagt, jeg vil. Så er der også nok at tage fat på.

45.000 unge i alderen 15-24 år, som ikke laver noget. Som hverken har en uddannelse eller et arbejde efter folkeskolen – 45.000.

Det er en kæmpe katastrofe.

Jeg tror ærlig talt, at det tal kommer bag på mange.

Det svarer til, at alle indbyggere her i Fredericia Kommune hverken var i job eller uddannelse. Ikke har noget at stå op til. Vi kan ikke være det bekendt.

Hovedvejen i vores uddannelser er blevet, at de fleste tager en gymnasial uddannelse og derefter en videregående uddannelse.

Men det er faglært arbejdskraft, virksomhederne kommer til at mangle.

Tænk, hvis vi kan få de unges klimaengagement, uddannelserne, produktion og arbejdspladser til at gå op i en højere enhed.

Det leder frem til det næste – **Flittigere.**

Vi skal arbejde. Flere skal arbejde. Og gerne mere.

Vi skal se arbejde som meget mere end økonomi og forsørgelse. Måske sågar blæse til en ny værdikamp.

At gå på arbejde og tjene sine egne penge skal være et omdrejningspunkt for vores samfund. For kommende reformer. For vores kultur.

Vi har bygget Danmark på arbejde. På at sætte en ære i at arbejde. Værdighed. Selvstændighed. Fællesskab.

Vi må aldrig opgive mennesker, forvente for lidt og stille for få krav.

Det er også min indgang til en **ansvarligere** integrationspolitik. Der er desværre

mange især kvinder med ikke-vestlig baggrund, som ikke har et arbejde at stå op til.

Det problem har regering efter regering erkendt. Men ingen har hidtil formået at løse det.

Det er uholdbart. Eneste rimelige krav er, at kommer man til Danmark, så gør man alt for at lære vores sprog, komme i arbejde, forsørge sig selv og sine børn.

Det sjette fremskridt **sikrere** har fået en ulykkelig aktualitet med katastrofen i Afghanistan.

En katastrofe, som giver anledning til en bredere refleksion – ikke **om** vi skal tage ansvar, men **hvordan** vi skal tage ansvar. Det er en drøftelse, vi skal tage med vores allierede i NATO og i EU.

Danmark er og skal være et aktivt og stolt medlem af verdenssamfundet. Vi har en lang tradition for at kæmpe for vores værdier i verden: Folkestyre. Solidaritet. Kvinders rettigheder.

Og herhjemme skal vi være beredte på sikkerhedsspørgsmål. Ikke mindst i forhold til nye dagsordener. Sundhed. Teknologi. Cyberangreb. Klimaforandringer.

Vi skal have en kollektiv fantasi til at forestille os, at vores virkelighed kan ændre sig på kort tid.

Det syvende fremskridt handler om, hvordan vi skaber et **retfærdigere** samfund.

Vi skal sætte ind, hvor forskellene er for store. Og samfundskontrakten for svag. For hvis tilliden slår sprækker, og afmagten slår rod, så mister vi den nødvendige sammenhængskraft.

Hvordan skaber vi reelt lige muligheder i vores samfund?

Hvordan gør vi for eksempel op med den alt for store ulighed i sundhed. Som desværre er et faktum, trods et udbygget offentligt sundhedssystem?

Det næste fremskridt handler om, at vores velfærdssamfund skal være **varmere**.

Jeg kunne kaste mig ud i en lang lovprisning af velfærdssamfundet. Der er meget at rose. Men nu har vi besluttet os for tale om problemerne. Så lad mig sige det, som jeg ser det.

Det er, som om vi alt for mange steder har glemt, hvorfor vi skabte velfærdssamfundet.

Det er, som om noget andet har fået overtaget: Strategier. Detailstyring. Pseudoarbejde.

Vi er i gang med at dræne verdens bedste samfundsmodel for det vigtigste.

Tilliden til, at andre passer deres arbejde. Tilliden til, at mennesker selv kan løse problemer. Tilliden til, at ægte, hjertevarm velfærd skabes i mødet mellem mennesker.

Vi må skrue ned for detailstyring oppefra. Og skrue op for faglighed og ledelse ude på institutionerne.

Det er ikke let. Det vil kræve meget af os alle sammen. Men det er en opgave, vi må og skal tage på os.

Det niende fremskridt er **stærkere** – vi skal forbedre mulighederne for både land og by.

Urbanisering og centralisering er generelle tendenser. Men også i høj grad resultatet af tidligere beslutninger, der er truffet.

Det sidste fremskridt **friere** bringer mig tilbage den pointe, jeg indledte med: Vi har behov for en rigtig samtale med hinanden.

Det danske samfund bygger på frihed i dobbelt forstand.

For det første giver økonomisk velstand og et socialt sikkerhedsnet den enkelte frihed til at leve et liv med mange muligheder.

For det andet er kulturel dannelse og demokratisk samtale forudsætninger for et frit samfund.

Derfor skal Danmark ikke kun være rigere rent økonomisk. Vi skal også være rigere på ånd, dannelse og demokratisk engagement.

Krisen har vist, hvor vigtige kunsten, kulturen og vores nationale fællesskab er.

I en sådan grad, at jeg tror, vi har potentialet for en ny guldalder for dansk idræt – det har I vist hele sommeren – og for kunst og kultur.

I samme åndedrag vil jeg opfordre til en guldalder for den danske debatkultur.

De sociale mediers hårde tone er et problem. Vores måde at tale med hinanden på skal ikke dikteres af multinationale selskabers algoritmer.

Vi politikere har et ansvar for, at det små ikke altid bliver det største. Og det største ikke fortøner sig som de små detaljer.

Det ansvar har medierne også.

Alt for ofte opstår der en uheldig spiral af enkeltsager, samråd og forhastet lovgivning – som desværre stjæler opmærksomheden fra det egentlige problem.

Danmark er et fantastisk land. Vi skylder os selv og hinanden at tage fat på de rigtige og vigtige samfundsproblemer. Diskutere dem grundigt og fordomsfrit. Finde løsninger.

Lad arbejdet begynde! Jeg glæder mig!

Kilde

stm.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Socialdemokratiet, Velkomsttale

Relateret

John Kerrys tale ved konferencen om fremtidens Danmark
24. august 2021

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/mette-frederiksens-tale-ved-konferencen-om-fremtidens-danmark>